

Rheoliadau drafft a osodwyd gerbron Senedd Cymru o dan adran 122(10)(s) o Ddeddf Caffael 2023, i'w cymeradwyo drwy benderfyniad gan Senedd Cymru.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU DRAFFT

2025 Rhif (Cy.)

CAFFAEL CYHOEDDUS,
CYMRU

Rheoliadau Caffael (Cymru)
(Diwygio) 2025

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn gwneud diwygiadau o sylwedd i Reoliadau Caffael (Cymru) 2024 ("Rheoliadau 2024") er mwyn galluogi gweithredu Deddf Caffael 2023 ("Deddf 2023").

Diben Deddf 2023 yw diwygio cyfundrefn caffael cyhoeddus y Deyrnas Unedig yn dilyn ei hymadawiad â'r Undeb Ewropeaidd ("UE"), gan greu system symlach a mwy tryloyw nad yw'n seiliedig mwyach ar Gyfarwyddbau'r UE wedi eu trosi. Mae Rheoliadau 2024 yn ychwanegu at Ddeddf 2023.

Mae rheoliad 3 yn gwneud sawl diwygiad i Reoliadau 2024. Mae paragraff (2) yn dileu'r diffiniad o "cyfleustod" o reoliad 4 ac mae paragraff (3) yn ei fewnosod yn rheoliad 3 yn lle hynny, er mwyn galluogi'r diffiniad i fod yn gymwys i'r Rheoliadau cyfan. Mae paragraff (4) yn mewnosod rheoliadau newydd 45E a 45F yn Rheoliadau 2024 er mwyn nodi sut y mae canran y gweithgareddau a gyflawnir gan berson i'w chyfrifo, mewn perthynas â threfniadau fertigol a llorweddol.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Asesiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd asesiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Y Gyfarwyddiaeth Caffael a Masnachol, Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ.

Rheoliadau drafft a osodwyd gerbron Senedd Cymru o dan adran 122(10)(s) o Ddeddf Caffael 2023 i'w cymeradwyo drwy benderfyniad gan Senedd Cymru.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU DRAFFT

2025 Rhif (Cy.)

**CAFFAEL CYHOEDDUS,
CYMRU**

**Rheoliadau Caffael (Cymru)
(Diwygio) 2025**

Gwnaed

Yn dod i rym

23 Mehefin 2025

Mae Gweinidogion Cymru(1) yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan adran 122(3) o Ddeddf Caffael 2023(2) a pharagraffau 2(6) a 3(3) o Atodlen 2 iddi.

Yn unol ag adran 122(10)(s) o'r Ddeddf honno, gosodwyd drafft o'r Rheoliadau hyn gerbron Senedd Cymru ac fe'i cymeradwywyd ganddi drwy benderfyniad.

Enwi a dod i rym

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Caffael (Cymru) (Diwygio) 2025.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar 23 Mehefin 2025.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn, ystyr “Rheoliadau 2024” (“*the 2024 Regulations*”) yw Rheoliadau Caffael (Cymru) 2024(3)—

-
- (1) Gweinidogion Cymru yw'r “awdurdod priodol” fel y diffinnir “appropriate authority” yn adran 123(1) o Ddeddf Caffael 2023, yn ddarostyngedig i'r cyfyngiadau a nodir yn adran 111(1) o'r Ddeddf honno.
- (2) 2023 p. 54.
- (3) O.S. 2024/782 (Cy. 121), fel y'i diwygiwyd gan O.S. 2025/181 (Cy. 38).

Diwygio Rheoliadau 2024

3.—(1) Mae Rheoliadau 2024 wedi eu diwygio fel a ganlyn.

(2) Yn rheoliad 3 (dehongli), yn y lle priodol mewnosoder—

“mae i “cyfleustod” yr ystyr a roddir i “utility” gan adran 35(4) o Ddeddf 2023;”

(3) Yn rheoliad 4 (dehongli Rhan 2), hepgorer y diffiniad o “cyfleustod”.

(4) Ar ôl rheoliad 45D (cyfrifiadau gweithredwyr dŵr) mewnosoder—

“Contractau esempt: cyfrifiadau trefniadau fertigol

45E.—(1) At ddibenion paragraff 2(2)(c) o Atodlen 2 i Ddeddf 2023 (contractau esempt), mae canran y gweithgareddau a gyflawnir gan berson i’w chyfrifo yn unol â’r rheoliad hwn.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (8), mae canran y gweithgareddau a gyflawnwyd gan berson ar gyfer neu ar ran yr awdurdodau contractio neu’r personau eraill a ddisgrifir ym mharagraff 2(2)(c)(ii) o Atodlen 2 i Ddeddf 2023 i’w chyfrifo drwy gymryd trosiant priodoladwy y person hwnnw fel canran o gyfanswm ei drosiant, dros y cyfnod perthnasol.

(3) Trosiant priodoladwy person yw ei drosiant sy’n deillio o weithgareddau a gyflawnwyd ar ran yr awdurdodau contractio neu’r personau eraill a ddisgrifir ym mharagraff 2(2)(c)(ii) o Atodlen 2 i Ddeddf 2023.

(4) Pan na fo trosiant priodoladwy na chyfanswm trosiant person ar gael ar gyfer y cyfnod perthnasol cyfan oherwydd bod y person wedi cael ei greu neu wedi cychwyn ei weithgareddau ar ôl i’r cyfnod perthnasol ddechrau, mae’r trosiant priodoladwy a chyfanswm y trosiant i’w gyfrifo yn unol â pharagraff (5).

(5) Mae trosiant priodoladwy a chyfanswm trosiant person i’w gyfrifo—

(a) pan na fu trosiant o gwbl yn ystod y cyfnod perthnasol, gan ddefnyddio rhagamcanion busnes credadwy ar gyfer cyfnod o dair blynedd sy’n dechrau â dyddiad dyfarnu’r contract;

(b) mewn unrhyw achos arall, gan ddefnyddio—

(i) unrhyw drosiant priodoladwy neu gyfanswm y trosiant, yn ôl y digwydd, a gynhyrchwyd yn ystod y cyfnod perthnasol, a

- (ii) rhagamcanion busnes credadwy, ar gyfer cyfnod sy'n dechrau â dyddiad dyfarnu'r contract,

sydd, o'u cyfuno, yn darparu gwybodaeth a rhagamcanion o ran trosiant ar gyfer y cyfnod cyfan o dair blynedd sy'n dechrau â'r dyddiad y cynhyrchwyd unrhyw drosiant gyntaf yn ystod y cyfnod perthnasol.

(6) Pan na fo trosiant priodoladwy na chyfanswm trosiant person ar gyfer y cyfnod perthnasol cyfan, ar ddyddiad dyfarnu'r contract, yn gynrychioliadol o weithgareddau'r person mwyach oherwydd bod y gweithgareddau wedi newid o ganlyniad i ad-drefnu'r person a ddigwyddodd ar ôl i'r cyfnod perthnasol ddechrau, mae'r trosiant priodoladwy a chyfanswm y trosiant i'w gyfrifo yn unol â pharagraff (7).

(7) Mae trosiant priodoladwy a chyfanswm trosiant person i'w gyfrifo—

- (a) pan na fo trosiant o gwbl wedi ei gynhyrchu ar ôl ad-drefnu, gan ddefnyddio rhagamcanion busnes credadwy ar gyfer cyfnod o dair blynedd sy'n dechrau â dyddiad dyfarnu'r contract;

- (b) mewn unrhyw achos arall, gan ddefnyddio—

- (i) unrhyw drosiant priodoladwy neu gyfanswm y trosiant, yn ôl y digwydd, a gynhyrchwyd ar ôl ad-drefnu, a

- (ii) rhagamcanion busnes credadwy, ar gyfer cyfnod sy'n dechrau â dyddiad dyfarnu'r contract,

sydd, o'u cyfuno, yn darparu gwybodaeth a rhagamcanion o ran trosiant ar gyfer y cyfnod cyfan o dair blynedd sy'n dechrau â'r dyddiad y cynhyrchwyd unrhyw drosiant gyntaf ar ôl ad-drefnu.

(8) Pan na fo canran y gweithgareddau a gyflawnwyd gan berson, fel y'i cyfrifwyd yn unol â pharagraffau (2) i (7), yn fesur addas o'r gweithgareddau a gyflawnwyd gan berson at ddibenion paragraff 2(2)(c) o Atodlen 2 i Ddeddf 2023, rhaid cyfrifo canran gweithgareddau o'r fath drwy gymryd, dros y cyfnod perthnasol, un o'r canlynol—

- (a) y costau yr aed iddynt gan y person ar weithgareddau a gyflawnwyd ar gyfer neu ar ran yr awdurdodau neu'r

personau eraill, fel canran o gyfanswm ei gostau;

- (b) yr amser a dreuliwyd gan y person ar weithgareddau a gyflawnwyd ar gyfer neu ar ran yr awdurdodau neu'r personau eraill, fel canran o gyfanswm ei amser;
- (c) gwerth y nwyddau, y gwasanaethau neu'r gweithiau a gyflenwyd gan y person i'r awdurdodau neu'r personau eraill, fel canran o gyfanswm gwerth y nwyddau, y gwasanaethau neu'r gweithiau a gyflenwyd gan y person;
- (d) gwerth y nwyddau, y gwasanaethau neu'r gweithiau a gyflenwyd i'r person gan yr awdurdodau neu'r personau eraill, fel canran o gyfanswm gwerth y nwyddau, y gwasanaethau neu'r gweithiau a gyflenwyd i'r person.

(9) Yn y rheoliad hwn—

ystyr “ad-drefnu” (*“reorganisation”*) yw newid, heblaw newid lleiaf neu achlysurol, i strwythur, gweithrediadau, cyllid neu berchnogaeth person;

ystyr “cyfnod cyfrifyddu” (*“accounting period”*) yw cyfnod y paratoir cyfrifon mewn cysylltiad ag ef mewn perthynas â'r person;

ystyr “cyfnod perthnasol” (*“relevant period”*) yw naill ai—

- (a) y cyfnod o dair blynedd sy'n gorffen â dyddiad dyfarnu'r contract, neu
- (b) pan na fo gwybodaeth sy'n ymwneud â throsiant ar gyfer y cyfnod yn is-baragraff (a) ar gael ar ddyddiad dyfarnu'r contract, oherwydd amseriad paratoi cyfrifon y person, cyfnod o dair blynedd sy'n gorffen â'r dyddiad y mae'r cyfnod cyfrifyddu olaf cyn dyddiad dyfarnu'r contract y mae gwybodaeth o'r fath ar gael ar ei gyfer yn gorffen;

ystyr “dyddiad dyfarnu'r contract” (*“date of contract award”*) yw'r dyddiad y penderfynodd yr awdurdod contractio ddyfarnu'r contract.

Contractau esempt: cyfrifiadau trefniadau llorweddol

45F.—(1) At ddibenion paragraff 3(2)(b) o Atodlen 2 i Ddeddf 2023 (contractau esempt), mae canran y gweithgareddau a ystyrir gan y

trefniant llorweddol i'w chyfrifo yn unol â'r rheoliad hwn.

(2) Yn ddarostyngedig i baragraff (8), mae canran y gweithgareddau y bwriadwyd eu cyflawni, heblaw at ddibenion swyddogaethau cyhoeddus yr awdurdodau contractio, i'w chyfrifo drwy gymryd y trosiant amhriodoladwy a gynhyrchwyd gan weithgareddau'r trefniant llorweddol fel canran o gyfanswm y trosiant a gynhyrchwyd gan weithgareddau'r trefniant llorweddol, dros y cyfnod perthnasol.

(3) Trosiant amhriodoladwy trefniant llorweddol yw trosiant a gynhyrchwyd gan weithgareddau'r trefniant llorweddol y gellir ei briodoli i ddibenion heblaw swyddogaethau cyhoeddus yr awdurdodau contractio.

(4) Pan na fo'r trosiant amhriodoladwy na chyfanswm y trosiant a gynhyrchwyd gan weithgareddau trefniant llorweddol ar gael am y cyfnod perthnasol cyfan oherwydd bod y trefniant wedi cael ei greu, neu fod y gweithgareddau wedi eu cychwyn, ar ôl i'r cyfnod perthnasol ddechrau, mae'r trosiant amhriodoladwy a chyfanswm y trosiant i'w gyfrifo yn unol â pharagraff (5).

(5) Mae'r trosiant amhriodoladwy a chyfanswm y trosiant a gynhyrchwyd gan weithgareddau trefniant llorweddol i'w gyfrifo—

- (a) pan na fu trosiant o gwbl yn ystod y cyfnod perthnasol, gan ddefnyddio rhagamcanion busnes credadwy ar gyfer cyfnod o dair blynedd sy'n dechrau â dyddiad dyfarnu'r contract;
- (b) mewn unrhyw achos arall, gan ddefnyddio—
 - (i) unrhyw drosiant amhriodoladwy neu gyfanswm y trosiant, yn ôl y digwydd, a gynhyrchwyd yn ystod y cyfnod perthnasol, a
 - (ii) rhagamcanion busnes credadwy, ar gyfer cyfnod sy'n dechrau â dyddiad dyfarnu'r contract,

sydd, o'u cyfuno, yn darparu gwybodaeth a rhagamcanion o ran trosiant ar gyfer y cyfnod cyfan o dair blynedd sy'n dechrau â'r dyddiad y cynhyrchwyd unrhyw drosiant gyntaf yn ystod y cyfnod perthnasol.

(6) Pan na fo trosiant amhriodoladwy na chyfanswm y trosiant a gynhyrchwyd gan weithgareddau trefniant llorweddol ar gyfer y cyfnod perthnasol cyfan, ar ddyddiad dyfarnu'r contract, yn gynrychioliadol o weithgareddau'r

trefniant llorweddol mwyach oherwydd bod y gweithgareddau wedi newid o ganlyniad i ad-drefnu'r trefniant llorweddol a ddigwyddodd ar ôl i'r cyfnod perthnasol ddechrau, mae'r trosiant amhriodoladwy a chyfanswm y trosiant i'w gyfrifo yn unol â pharagraff (7).

(7) Mae'r trosiant amhriodoladwy a chyfanswm y trosiant a gynhyrchwyd gan weithgareddau trefniant llorweddol i'w gyfrifo—

(a) pan na fo trosiant o gwbl wedi ei gynhyrchu ar ôl ad-drefnu neu ar ôl y newid mewn gweithgareddau, gan ddefnyddio rhagamcanion busnes credadwy ar gyfer cyfnod o dair blynedd sy'n dechrau â dyddiad dyfarnu'r contract;

(b) mewn unrhyw achos arall, gan ddefnyddio—

(i) unrhyw drosiant amhriodoladwy neu gyfanswm y trosiant, yn ôl y digwydd, a gynhyrchwyd ar ôl ad-drefnu neu ar ôl y newid mewn gweithgareddau, a

(ii) rhagamcanion busnes credadwy, ar gyfer cyfnod sy'n dechrau â dyddiad dyfarnu'r contract,

sydd, o'u cyfuno, yn darparu gwybodaeth a rhagamcanion o ran trosiant ar gyfer y cyfnod cyfan o dair blynedd sy'n dechrau â'r dyddiad y cynhyrchwyd unrhyw drosiant gyntaf ar ôl ad-drefnu neu ar ôl y newid mewn gweithgareddau.

(8) Pan na fo canran y gweithgareddau y bwriadwyd eu cyflawni, heblaw at ddibenion swyddogaethau cyhoeddus yr awdurdodau contractio, fel y'i cyfrifwyd yn unol â pharagraffau (2) i (7), yn fesur addas o'r gweithgareddau y bwriadwyd eu cyflawni gan y trefniant at ddibenion paragraff 3(2)(b) o Atodlen 2 i Ddeddf 2023, rhaid cyfrifo canran gweithgareddau o'r fath drwy gymryd, dros y cyfnod perthnasol, un o'r canlynol—

(a) y costau yr aed iddynt mewn cysylltiad â gweithgareddau'r trefniant llorweddol at ddibenion heblaw swyddogaethau cyhoeddus yr awdurdodau, fel canran o gyfanswm ei gostau;

(b) yr amser a dreuliwyd mewn cysylltiad â gweithgareddau'r trefniant llorweddol at ddibenion heblaw swyddogaethau cyhoeddus yr

awdurdodau, fel canran o gyfanswm ei amser;

- (c) gwerth y nwyddau, y gwasanaethau neu'r gweithiau a gyflenwyd mewn cysylltiad â gweithgareddau'r trefniant llorweddol at ddibenion heblaw swyddogaethau cyhoeddus yr awdurdodau, fel canran o gyfanswm gwerth y nwyddau, y gwasanaethau neu'r gweithiau a gyflenwyd mewn cysylltiad â'r gweithgareddau.

(9) Yn y rheoliad hwn—

ystyr “ad-drefnu” (*“reorganisation”*) yw newid, heblaw newid bach iawn neu ansylweddol, i unrhyw un neu ragor o delerau'r trefniant llorweddol mewn cysylltiad—

- (a) â gweithgareddau'r trefniant llorweddol, neu
- (b) pan fo'r trefniant yn sefydlu person i ymgymryd â'r gweithgareddau hynny, â strwythur, gweithrediadau, cyllid neu berchnogaeth y person hwnnw;

ystyr “cyfnod cyfrifyddu” (*“accounting period”*) yw cyfnod y paratoir cyfrifon mewn cysylltiad ag ef mewn perthynas â gweithgareddau'r trefniant llorweddol;

ystyr “cyfnod perthnasol” (*“relevant period”*) yw naill ai—

- (a) y cyfnod o dair blynedd sy'n gorffen â dyddiad dyfarnu'r contract, neu
- (b) pan na fo gwybodaeth sy'n ymwneud â throsiant ar gyfer y cyfnod yn is-baragraff (a) ar gael ar ddyddiad dyfarnu'r contract, oherwydd amseriad paratoi cyfrifon sy'n ymwneud â gweithgareddau'r trefniant llorweddol, cyfnod o dair blynedd sy'n gorffen â'r dyddiad y mae'r cyfnod cyfrifyddu olaf cyn dyddiad dyfarnu'r contract y mae gwybodaeth o'r fath ar gael ar ei gyfer yn gorffen;

ystyr “dyddiad dyfarnu'r contract” (*“date of contract award”*) yw'r dyddiad y penderfynodd yr awdurdod contractio ddyfarnu'r contract;

ystyr “gweithgareddau'r trefniant llorweddol” (*“horizontal arrangement's activities”*) yw'r gweithgareddau a ystyrir gan drefniant llorweddol, neu yr ymgwymerir â hwy yn unol â threfniant llorweddol.”.

Enw

Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a'r Gymraeg, un o
Weinidogion Cymru
Dyddiad